

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 25-03-2019
Enhed: AELSAM
Sagsbeh.: DEPLSL
Sagsnr.: 1901556
Dok. nr.: 859508

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 8. februar 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 535 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares endeligt.

Spørgsmål nr. 535:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen fra Dansk Selskab for Orthomolekylær Medicin vedr. totalforbud mod humant brug af kviksølv, jf. SUU alm. del. – bilag 196, og redegøre for Sundheds- og Ældreministeriets vurdering af risici og farlighed i forhold til anvendelse af kviksølv til humant brug.”

Svar:

Til brug for min besvarelse af spørgsmålet har ministeriet anmodet om bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende:

”A. Sundhedsstyrelsens kommentarer

Minamatakonventionen om kviksølv fra 2013¹ er en global traktat til beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet mod negative virkninger af kviksølv, der kan spredes over store afstande via luft og vand. Efter at konventionen var ratificeret af 50 lande, herunder Danmark, trådte den i kraft i august 2017. På daværende tidspunkt var den underskrevet af 128 af verdens 196 lande.

Konventionen indeholder aftaler om, at der ikke må åbnes nye kviksølvminer og at de eksisterende miner skal udfases. Brug af kviksølv og udledning af kviksølv i forbindelse med gulduvinding i små miner skal reguleres. Endvidere er der aftaler om forbud mod anvendelse af kviksølv i visse produkter og processer, kontrolprocedurer for udledning i industrien og affaldshåndtering.

Den Videnskabelige Komité for Nye og Nyligt Identificerede Helbredsrisici (SCENIHR)² vurderede på opdrag af Kommissionen i en opinion fra 2015 den foreliggende videnskabelige litteratur om sammenhæng mellem brug af tandfyldningsmaterialer og negative helbredseffekter.

SCENIHR konkluderer, at den nuværende viden ikke udelukker brugen af enten amalgam eller alternative materialer i tandbehandling. Valget af materiale skal dog være baseret på patientegenskaber som primære eller permanente tænder, graviditet, tilstedeværelse af allergier over for kviksølv eller andre komponenter af dentalmaterialer og nedsat nyrefunktion.

¹ The Minamata Convention on Mercury <http://www.mercuryconvention.org/>

² Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks SCENIHR Opinion on The safety of dental amalgam and alternative dental restoration materials for patients and users, april 2015.

https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/scientific_committees/emerging/docs/scenihr_o_046.pdf

I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU)2017/852 af 17. maj 2017³ om kviksølv og ophævelse af forordning (EF) nr. 1102/2008 anføres det, at som følge af kviksølvforureningens grænseoverskridende natur stammer mellem 40 % og 80 % af den samlede kviksølvaflejring i Unionen fra tredjeland. Handling er derfor påkrævet på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan.

Om anvendelse af kviksølv i tandfyldningsamalgam anføres i forordningens punkt 21:

”Anvendelse af kviksølv i tandfyldningsamalgam står for den største anvendelse af kviksølv i Unionen og er en betydelig kilde til forurening. Anvendelsen af tandfyldningsamalgam bør derfor gradvist nedsættes i overensstemmelse med konventionen og med de nationale planer baseret navnlig på de foranstaltninger, der er opført i bilag A, del II, til konventionen. Kommissionen bør vurdere og rapportere om muligheden for at udfase anvendelsen af tandfyldningsamalgam på lang sigt og helst senest i 2030 under hensyntagen til de nationale planer, der kræves af denne forordning, og med fuld respekt for medlemsstaternes beføjelser med hensyn til organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og behandling på sundhedsområdet. Desuden bør der navnlig træffes forebyggende sundhedsbeskyttelsesforanstaltninger, der retter sig mod sårbare individer i samfundet såsom børn og gravide eller ammende kvinder”.

I forordningens kapitel III ”Restriktioner for anvendelse og oplagring af kviksølv, kviksølvforbindelser og kviksølvblandinger” anføres i artikel 10 om tandfyldningsamalgam, at fra den 1. juli 2018 må tandfyldningsamalgam ikke anvendes til tandbehandling af mælketænder, af børn under 15 år og af gravide eller ammende kvinder, medmindre tandlægen finder, at det er strengt nødvendigt på grundlag af patientens særlige medicinske behov. Hver medlemsstat skal senest den 1. juli 2019 udarbejde en national plan vedrørende de foranstaltninger den påtænker at gennemføre for gradvist at nedsætte anvendelsen af tandfyldningsamalgam.

Vejledning om anvendelse af tandfyldningsmaterialer (VEJ nr. 9552 af 05/07/2018)⁴ er trådt i kraft den 5. juli 2018 og ophæver Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9670 af 30. september 2008 om anvendelse af tandfyldningsmaterialer.

Om amalgam (sølvamalgam) anføres det i vejledningens punkt 3:

”Sølvamalgam kan anvendes ved fyldningsterapi i blivende kindtænder i de tilfælde, hvor det er åbenbart, at en fyldning i dette materiale vil have den bedste holdbarhed. Disse tilfælde er afgrænset til tandbehandlinger med manglende mulighed for tørtlægning, vanskelig tilgængelighed af kavitet, speciel stor kavitet eller stor afstand til nabotand. Sølvamalgam må ikke anvendes ved fyldningsterapi af børn under 15 år og af gravide eller ammende kvinder, medmindre tandlægen finder, at det er strengt nødvendigt på grundlag af patientens særlige medicinske behov”.

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU)2017/852 af 17. maj 2017
<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/687ef0ed-4045-11e7-a9b0-01aa75ed71a1/language-da>

⁴ Vejledning om anvendelse af tandfyldningsmaterialer (VEJ nr. 9552 af 05/07/2018)
<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=202415>

B. Sundhedsstyrelsens vurdering af risici og farlighed i forhold til anvendelse af kviksølv til humant brug.

Den nuværende viden udelukker ikke brug af sølvamalgam til tandfyldninger i den generelle befolkning. De foreliggende videnskabelige undersøgelser har ikke vist, at udsættelse for kviksølv fra amalgam påvirker den neuropsykologiske udvikling hos børn, men SCENIHR konkluderer, at der er behov for yderligere forskning vedrørende den potentielle neurotoksicitet af amalgamfyldningsmaterialer. Et forsigtighedsprincip tilsiger derfor, at ufødte børn og børn under udvikling ikke bør udsættes for kviksølv fra amalgamfyldninger.”

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Louise Sevel Lundstrøm